обдарувань, поетичним талантом. Сім років поспіль головою журі конкурсу був лауреат Шевченківської премії Роман Лубківський.

Проведення еколого-просвітницьких заходів на базі заповідника дозволяє ефективно впливати на світогляд дітей, використовуючи інформаційний та емоційний вплив. Протягом року на території заповідника працює «Зелена школа», де проводяться заняття екологічних гуртків. У роботі кожного гуртка беруть участь 20-40 дітей, які крім додаткових теоретичних знань здійснюють практичну природоохоронну роботу.

Отже, еколого-освітня діяльність природного заповідника «Розточчя» є одним із вагомих чинників розвитку природоохоронного та екологічного руху, сприяє формуванню етичних стосунків людини з природою, розвитку екологічної свідомості та культури всіх верств населення, розуміння сучасних екологічних проблем.

ВОДОГОСПОДАРСЬКА ХАРАКТЕРИСТИКА РІЧОК УКРАЇНИ

(Жукова О.Г., к.т.н., доцент; Цуркан Г.В., студентка)
Київський національний університет будівництва і архітектури

Екологічна ситуація в Україні значною мірою зумовлена постійним техногенним навантаженням на навколишнє середовище, що обумовлює зміни хімічного складу природних вод та погіршення якісних показників, зменшення витрат у річках та виснаження ресурсного потенціалу гідроекосистем. Багаторічні поступові зміни екологічного стану природних водних об'єктів призвели до певних порушень у функціонуванні окремих ланок водної екосистеми внаслідок її змін, структурних втрат природної стійкості, заміна одних видів біоти іншими [1-3].

За світовими нормами поверхневі водні ресурси України оцінюються як невеликі - близько 1000 м3/рік на одного жителя. Вони дуже нерівномірно розділені по території країни [4]. Сумарна величина стоків річок України (без Дунаю) в середньому по водності в рік становить 87,1 млрд.м3 знижуючись у маловодний рік до 55,9 млрд. м3. Безпосередньо на території держави формується відповідно 52,4 і 29,7 млрд. м3 води, решта надходить з суміжних територій [5].

Інтенсивне водокористування в Україні досягло такого рівня, коли екологічна ємність водоресурсного потенціалу країни перевищена. Загальний об'єм водозбору майже рівний річковому стоку який утворюється на території України в маловодний рік. Стан річкових вод України зазнає істотного антропогенного впливу через господарсько-побутові та сільськогосподарські стоки, а також стічні води промислових підприємств. Концентрація мінеральних речовин у річкових водах антропогенного походження збільшується з північного заходу на південний схід, від 2% на Поліссі до 43% у степовій зоні в межах промислового Придніпров'я і Донбасу [3].

Забезпечення водою населення України у повному обсязі ускладняється через незадовільну якість води та нерівномірний розподіл водних об'єктів на

території держави. Якість води у більшості з них за станом хімічного та бактеріального забруднення класифікується як забруднена і брудна (IV-V класи якості). Найгостріший екологічний стан спостерігається в басейнах, річок Дніпра, Сіверського Дінця, річках Приазов'я, де якість води класифікується як дуже брудна (VI клас якості).

Для річок України характер процесів забруднення і самоочищення неоднаковий. На це все впливають соціально-економічні фактори, внаслідок чого, відбувається інтенсивне забруднення вод та зміна хімічного складу вод. Скид забруднюючих речовин для більшості підприємств промисловості та комунального господарства значно перевищує встановлені гранично допустимі норми і тому ускладнюється забезпечення якісною водою населення України. Близько 70% поверхневих вод і значна частка запасів підземних вод втратила своє призначення як джерело питного водопостачання. Найбільш забруднені стічні води (згідно статистичних даних) скидають у Донецькій, Луганській, Дніпропетровській та Одеській областях.

Для екосистем більшості водних об'єктів України властиві елементи екологічного та метаболічного регресу [1,5]. Середній екологічний індекс для басейну р. Дніпро становить 3,23, Дунаю - 2,9, Дністра - 3,06, Західного Бугу - 3,39, Південного Бугу - 3,25, Сіверського Дінця - 3,33, річок Приазов'я - 3,56, річок Криму - 3,07 [6].

Аналіз якості води за довгостроковий період спостережень свідчить про те, що спостерігаються перевищення ГДК за такими показниками: 〖БСК〗_5, нафтопродукти, азот амонійний, азот нітритний, , азот нітратний, феноли, солі важких металів.

Основними причинами забруднення поверхневих вод є склад забруднених комунально-побутових і промислових стічних вод безпосередньо у водні об'єкти та через систему міської каналізації, надходження до водних об'єктів забруднених речовин у процесі поверхневого стоку води із забудованих території та сільськогосподарських угідь, а також ерозія ґрунтів на водозабірній території.

Список використаної літературу

1. Паламарчук В.О. Економіка природокористування: навчальний посібник/ В.О. Паламарчук, П.І. Корнелюк. - Запоріжжя: Дике Поле, 2003. – 408 с.

2. Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія: [наук. збірн. / наук. ред. Хільчевський В.К.] -К.: Ніка-Центр, 2000. - Т.1. – 248 с.

3. Маринич О.М. Фізична географія України: підручник.-3-тє видання/ О.М. Маринич, П.Г. Шищенко. - К.: Т-во «Знання», 2006. – 511 с.

4. Стольберг Ф.В: Экология города / Ф.В. Стольберг. - К.: Либра, 2000. – 464 с.

5. Водне господарство в Україні / ред. А.В. Яцика, В.М. Хорєва.- К.:Генеза,2000.-456с.

6. Гідрохімічний довідник: Поверхневі води. Гідрохімічні розрахунки. Методи аналізу / В.І.Осадчий, Б.Й. Набиванець, Н.М. Осадча, Ю.Б. Набиванець. - К.: Ніка-Центр, 2008. - 656с.

ЕКОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА ТАНЕННЯ ЛЬОДОВИКІВ

(Калашнікова В.І., ст.викладач; Ковтун Д.Є., студент)
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» Харків, Україна

Кліматичні зміни при таненні арктичних і антарктичних льодовиків впливають не лише на потепління води в океанах і зміну погоди. Згідно з дослідженнями міна темаператури води, може призвести до зміни течій у світовому океані, що пов'язано зі змішуванням солоної води та талої від льдовиків. При зміненні температури та напрямку течій у Світовому окена, може призвести спочатку до глобального потепління, потім до льодовикового періоду, через зупинку течій і подальше охолодження температури води.

В результаті комплексних досліджень виявили під шельфовим льодовиком Тоттен в східній Антарктиді два канали, через які на континент може надходити більш тепла вода зі Світового океану. Тепла солона вода, важча за прісну і може викликати нагрівання основи льодовика і його танення.

Плівка забруднень починає покривати територію гренландського незайманого льодового покриву, пришвидшуючи танення.

Не лише зміна температури води та її склад становить велику загрозу людству. В зоні вічної мерзлоти у північно-східній Росії були знайдені збудника хвороби яким 30000 років. Назва вірусу – Mollivirus sibericum. Він має овальну форму та досягає 0,6 мікрометра завбільшки. Зміна клімату може стати причиною пробудження більш небезпечних патогенів.